

Самелюк Наталія Володимирівна,
заступник директора з навчально-виховної роботи
Державного навчального закладу
«Лисянський професійний аграрний ліцей»

КРОС ДИСЦИПЛІНАРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК НЕВІДДІЛЬНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТОСТІ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Проблема розвитку людини в особистісному та професійному аспектах сьогодні є нагально актуальною, адже сучасне та майбутнє життя ставить перед професійною освітою нові виклики. На сьогодні професійна освіта акцентує увагу на необхідності формування професіонала, здатного не лише опанувати професійні компетенції та навички, а й розвивати їх у життєвому та професійному просторі.

Кваліфікований робітник, який володіє багатьма професійними компетентностями та готовий удосконалювати і збільшувати їх, завжди вигідно й перспективно виглядатиме на ринку праці. Сьогоднішній роботодавець зацікавлений не лише у профільній спеціалізації робітника, а й у його здатності професійно розвиватися. Адже це головна передумова впровадження інноваційних технологій та здатності працювати в міждисциплінарних сферах.

Термін міждисциплінарність виник на початку ХХ століття. Міждисциплінарний підхід має на меті вивчення проблеми з точки зору кількох традиційних дисциплін. Міждисциплінарність «конструє загальну модель поєднувальних дисциплін, базуючись на діалозі між дисциплінами, яка заснована на «посиленні формальної взаємодії між науковими дисциплінами, «власне взаємодії дисциплін», пов'язана з «перенесенням методів однієї наукової дисципліни в іншу; методологічно додатково збагачує те, що визначено всередині дисциплін, проте її цілі залишаються внутрішньо дисциплінарними. Це породжує комплексну природу об'єкта дослідження

(вимагає постановки комплексних наукових проблем, за допомогою яких такий об'єкт може бути пізнаний» [2].

Передова світова освіта сьогодні акцентує увагу на впровадженні міждисциплінарного підходу з метою забезпечення умов для формування актуальних і затребуваних навичок для сучасного ринку праці. Закордонні дослідники переконані, що «міждисциплінарне навчання – передумова успішного майбутнього, а оволодіння міждисциплінарними компетенціями забезпечується шляхом інтегрування досвіду (накопиченого людством та власного); соціальної інтеграції (розв'язання власних і соціальних проблем); освітньої інтеграції» [2].

Українські вчені часто ототожнюють поняття міждисциплінарності з індивідуальними особливостями або здатністю людини уміло поєднувати різні сфери діяльності, збагачуючи свій досвід і професійність з метою розвитку та самовдосконалення [1].

Поняття міждисциплінарності сьогодні дуже часто синонімічно ототожнюється із поняттям «крос дисциплінарність», проблеми та завдання в освіті з якою задекларовані в міжнародних та вітчизняних нормативних документах і полягають у забезпеченні доступу в рівних можливостях як до загальної освіти, так і до професійної, яка передуює професійній діяльності.

Перед педагогами професійного навчання стоїть завдання опанувати самому і навчити здобувачів освіти комплексно застосовувати знання, креативно поєднуючи між собою різні предмети та галузі, спонукаючи майбутніх спеціалістів до постійного розширення професійних компетентностей.

Таким чином, викладач забезпечує власну безперервну освіту, саморозвиток, що є в основі формування крос дисциплінарної компетенції. Сучасний педагог професійного навчання змушений навчитися адаптуватися до мінливості життя, навчання, ринку праці. Доброчесність, академічна та професійна мобільність, саморозвиток та самовдосконалення, професійні рішення та відповідальність за них, комунікація та управління робочим часом,

безконфліктність, лідерство та вміння діяти в нестандартних ситуаціях – усім цим має володіти педагог професійного навчання так само, як і професійними навичками і вміннями, що стосуються сучасних професійних знань певного предмета.

Крос дисциплінарна компетентність педагога професійного навчання відображає його здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти; здатність запроваджувати новітні технології організації освітнього процесу та праці відповідно до екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та гігієни праці; забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей демократії, громадянського суспільства; вміння керувати освітніми проектами, використовуючи сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення з обов'язковим інтегрування їх в освітнє середовище.

Виходячи із аналізу вітчизняних і міжнародних документів щодо міждисциплінарності, зробленого у дослідженні «Нормативні засади формування крос-дисциплінарної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання» Іваном Прилепою, «міждисциплінарність – це важливий аспект сучасного освітнього процесу» [3]. Педагог професійного навчання повинен володіти «знаннями щонайменше з двох галузей (педагогічної та виробничої) та вміти встановлювати зв'язки між ними.

Педагог професійного навчання, який оволодіє крос дисциплінарною компетенцією, в кінцевому результаті має навчити здобувачів освіти «встановлювати зв'язки між ідеями та концепціями в різних галузях та застосовувати знання, отримані в одній дисципліні, в іншій. Важливо не тільки знати, які навички вам потрібні, але й знати, для чого вони потрібні і де їх правильно застосовувати [3].

Тому від рівня оволодіння крос дисциплінарною компетенцією педагогом професійного навчання залежить не тільки якість професійної освіти, а й розвиток виробництва, економіки, що невіддільні від соціуму та культури.

Зрештою, крос дисциплінарність – це вимога часу. І чим швидше ми її опануємо і навчимося використовувати, тим швидше отримаємо ключ від успішного майбутнього.

Список використаної літератури

1. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5537>
2. [https://www.researchgate.net/publication/370426305_INNOVACIJA_PEDA
GOGIKA](https://www.researchgate.net/publication/370426305_INNOVACIJA_PEDA_GOGIKA)
3. <https://jrnl.s.ivet.edu.ua/index.php/1/article/download/738/969>